

**Hans Helighet Påven Franciskus budskap
för firandet av världsböndagen för fred
1 januari 2014**

Broderskap som en grund för och väg till fred

1. Det här är mitt första budskap för världsböndagen för fred och jag tillönskar alla, var och en och alla folk, ett liv fyllt av glädje och hopp. I varje mans och kvinnas hjärta finns en önskan om ett fulländat liv som också omfattar en obetvinglig längtan efter syskonskap och som drar oss till gemenskap med andra och som gör det möjligt för oss att se dem inte som fiender eller konkurrenter, utan som bröder och systrar som vi accepterar och omfamnar.

Broderskap är en livsviktig mänsklig kvalitet eftersom vi är relationella varelser. När vi är medvetna om vår relationalitet betraktar och bemöter vi varje person som en sann syster och broder; utan broderskap är det omöjligt att bygga ett rättfärdigt samhälle och en solid och varaktig fred. I allmänhet lär vi oss broderskap allra först i vår familj, främst tack vare varje medlems ansvarsfulla och komplementära roller, i synnerhet fadern och modern. Familjen är källan till allt broderskap, och som sådan är den grunden för och den första vägen till fred, eftersom den är kallad att sprida sin kärlek till världen omkring den.

Det allt större utbytet och de ökade kommunikationerna i dagens värld gör oss starkt medvetna om nationernas enhet och gemensamma bestämmelse. Genom historiens dynamik och i mångfalden av etniska grupper, samhällen och kulturer, ser vi fröet till vår kallelse att bilda en gemenskap som består av bröder och systrar som accepterar och har omsorg om varandra. Men denna kallelse förnekas ofta fortfarande och förbises i en värld som karaktäriseras av "likgiltighetens globalisering" som sakta vänjer oss vid andras lidande och gör att vi sluter oss inom oss själva.

I många delar av världen tycks det inte finnas något slut på allvarliga brott mot de grundläggande mänskliga rättigheterna, i synnerhet rätten till liv och rätten till religionsfrihet. Den tragiska företeelsen med trafficking, genom vilken den samvetslöse lever på andras liv och förtvivlan, är bara ett upprörande exempel på detta. Vid sidan av de öppna väpnade konflikterna finns de mindre synliga men icke desto mindre grymma krigen som utkämpas i de ekonomiska och finansiella sektorerna med vapen som är lika destruktiva för livet, familjerna och företagssamheten.

Benediktus XVI påpekade att globaliseringen gör oss till grannar, men inte nödvändigtvis till bröder.¹ Den vitt spridda ojämlikheten, fattigdomen och orättvisan är tecken inte bara på en djup avsaknad av broderskap, utan också tecken på en frånvaro av en solidaritetens kultur. Nya ideologier som präglas av hejdlös individualism, egoism och materialistisk konsumism, försvagar de sociala banden och underblåser en ”kasta bort” mentalitet som leder till förakt för och övergivande av de svagaste och de som anses ”värdelösa”. På det viset tycks den mänskliga samexistensen alltmer likna endast *do ut des*² vilket är både pragmatiskt och själviskt.

Samtidigt framstår det tydligt att samtida etiska system förblir oförmögna att skapa äkta broderskapsband, eftersom ett broderskap som inte hänvisar till en gemensam Fader som dess yttersta grund inte har någon möjlighet att bestå.³ Ett äkta broderskap bland människor förutsätter och kräver ett transcendent Faderskap. När vi erkänner detta faderskap kan mänskligt broderskap befästas: varje person blir en ”granne” som har omsorg om de andra.

”*Var är din broder?*”(1 Mos 4:9)

2. För att bättre förstå denna mänskliga kallelse till broderskap, för att tydligare erkänna de hinder som står i vägen för dess förverkligande och för att identifiera de vägar på vilka vi kan komma över hindren, är det av yttersta vikt att vi låter oss ledas av kunskapen om Guds plan som framställs på ett särskilt sätt i den heliga Skrift.

Enligt den bibliska skapelseberättelsen härstammar alla människor från samma föräldrar, Adam och Eva, det par som Gud skapade till sin avbild och likhet (jfr 1 Mos 1:26), och vilka födde Kain och Abel. I berättelsen om denna första familj ser vi samhällets ursprung och utvecklingen av relationerna mellan individer och folk.

Abel är herde och Kain är jordbrukare. Deras djupa identitet och kallelse är att *vara bröder*, om än genom skilda aktiviteter och olika kultur, och i deras sätt att relatera till Gud och till skapelsen. Kains mord på Abel vittnar på ett tragiskt sätt om hans radikala förnekelse av deras kallelse att vara bröder. Deras berättelse (jfr 1 Mos 4:1-16) visar på den svåra uppgift som alla män och kvinnor är kallade till, nämligen att leva som ett, där var och en har omsorg om den andre. Kain som inte förmår acceptera Guds

¹ Encyklikan *Caritas in Veritate* (29 juni 2009), 19; AAS 101 (2009), 654-655

² ”jag ger för att du ska ge”, översättarens anmärkning

³ Jfr Franciskus, encyklikan *Lumen Fidei* (29 juni 2013), 54; AAS 105 (2013), 591 - 592

förkärlek för Abel, som offrat det bästa av sin hjord – ”Herren såg med välvilja på Abel och hans gåva men inte på Kain och hans gåva” (1 Mos 4:4-5) – dödade Abel av avundsjuka. På så vis, vägrade han att betrakta Abel som en bror, att relatera till honom på ett riktigt sätt, att leva i Guds närvaro genom att ansvarsfullt ha omsorg om och beskydda de andra. Genom att fråga honom ”Var är din broder?”, håller Gud Kain ansvarig för vad han har gjort. Han svarar: ”Det vet jag inte. Skall jag ta hand om min bror?” (1 Mos 4:9). Sedan talar Första Moseboken om för oss att ”Kain drog bort, undan Herren” (4:16).

Vi måste fråga oss vilka de verkliga orsakerna var som ledde Kain till att ignorera broderskapsbandet och samtidigt, ömsesidighetens och gemenskapens band som förenade honom med sin broder Abel. Gud själv fördömer och klandrar Kains maskopi med det onda: ”synden ligger vid din dörr” (1 Mos 4:7). Men Kain vägrar att gå emot det onda och bestämmer sig istället för att lyfta sin ”hand mot sin broder Abel” (1 Mos 4:8), och på så sätt visa förakt för Guds plan. Därmed omintetgör han sin grundläggande kallelse att vara ett Guds barn och att leva i broderskap.

Berättelsen om Kain och Abel lär oss att vi har en nedärvd kallelse till broderskap, men också att vi besitter den tragiska förmågan att förråda denna kallelse. Detta visar våra dagliga handlingar av själviskhet, som är roten till så många krig och så mycket orättvisa: många män och kvinnor dör vid deras bröders och systrars händer, som är oförmögna att själva se sig som bröder och systrar, det vill säga som människor skapade för ömsesidighet, gemenskap och självutgivelse.

”Och ni är alla bröder” (Matt 23:8)

3. Frågan uppstår förstas: Kan denna världens män och kvinnor någonsin helt och fullt svara på längtan efter broderskap som lagts ner i dem av Gud Fadern? Kan de någonsin av egen kraft bemästra likgiltighet, egoism och hat, och acceptera de legitima olikheter som är typiska mellan bröder och systrar?

Om vi parafrazerar hans ord kan vi sammanfatta de svar som Herren Jesus givit: ”För ni har bara en Fader, som är Gud, och ni är alla bröder och systrar” (jfr Matt 23:8-9). Grunden för broderskap finns i Guds faderskap. Vi talar inte om ett faderskap i allmänhet, otydligt och historiskt verkningslöst, utan snarare om den unika och högst konkreta personliga kärlek som Gud har för varje man och kvinna (jfr Matt 6:25-30). Det är ett faderskap som på ett verkningsfullt sätt frambringar broderskap eftersom

Guds kärlek, när den tas emot, blir det främsta redskapet att förvandla våra liv och relationer med andra och att öppna oss för solidaritet och en äkta gemenskap.

På ett särskilt sätt pånyttföds mänskligt broderskap *i* och *genom* Jesus Kristus, genom hans död och uppståndelse. Korset är den definitivt grundläggande platsen (*locus*) för det broderskap som människorna inte kan frambringa av egen kraft. Jesus Kristus, som antog mänsklig natur för att återlösa den, och som älskade Fadern intill döden på Korset (jfr *Fil* 2:8), har genom sin uppståndelse gjort oss till en *ny mänsklighet*, i full gemenskap med Guds vilja, med hans plan som omfattar det fulla förverkligandet av vår kallelse till broderskap.

Jesus antar från början Faderns plan och erkänner dess företräde framför allt annat. Genom att överlämna sig åt döden genom sin kärlek till Fadern blir Kristus den *definitiva och nya normen* för oss alla; vi är kallade att i honom se på oss själva som bröder och systrar, eftersom vi är *barn* till samma Fader. Han själv är Förbundet; i hans person har vi försonats med Gud och med varandra som bröder och systrar. Jesu död på Korset medför också ett slut på *åtskillnaden* mellan folken, mellan Förbundets folk och Hedningarna, som fram till det ögonblicket hade varit berövade allt hopp eftersom de inte var del av Löftet. I Efesierbrevet läser vi att Jesus Kristus är den som försonar alla folk i sig. Han *är* fred, för han gjorde ett folk av de två och bröt ner den mur som skilde dem åt, det vill säga den fiendskap som fanns mellan dem. I sig själv skapade han ett enda folk, en ny människa, en ny mänsklighet (jfr 2:14-16).

Alla som accepterar Kristi liv och lever i honom erkänner Gud som Fader och ger sig själva helt och fullt till honom och älskar honom över allt annat. Den försonade människan ser allas Fader i Gud, och spurras därför till ett liv i broderskap öppet för alla. I Kristus, är den andre välkomnad och älskad som en Guds son eller dotter, som en broder eller syster, inte som en främling, och än mindre som en konkurrent eller fiende. I Guds familj, där alla är söner och döttrar till samme Fader, och eftersom de är inympade i Kristus, *söner och döttrar i Sonen*, finns inga ”avyttringsbara liv”. Alla män och kvinnor åtnjuter en jämbördig och okränkbar värdighet. Alla älskas av Gud. Alla har återlösts genom Kristi blod, som dog på Korset och uppstod för alla. Därför kan inte någon förbli likgiltig inför alla våra bröder och systrar.

Broderskap, grunden för och vägen till fred

4. Med allt detta i åtanke är det lätt att inse att broderskap är grunden för och vägen till fred. De socialencyklikor som skrivits av mina företrädare kan vara till hjälp i det avseendet. Det räcker att titta på de fredsdefinitioner som finns i encyklikorna *Populorum Progressio* av Paulus VI och *Sollicitudo Rei Socialis* av Johannes Paulus II. I den första lär vi oss att en fullödig utveckling för alla folk är fredens nya namn.⁴ I den andra, drar vi slutsatsen att fred är ett solidaritetens verk (*opus solidaritatis*).⁵

Paulus VI fastslog att inte bara individer utan också nationer måste möta varandra i en anda av broderskap. Han säger: ”I denna ömsesidiga förståelse och vänskap, i denna heliga gemenskap, måste vi också ... arbeta tillsammans för att bygga mänsklighetens gemensamma framtid”.⁶ Denna plikt faller i första hand på de som är mest privilegierade. Deras skyldigheter är rotade i ett mänskligt och övernaturligt broderskap och yttrar sig på tre sätt: *plikten till solidaritet*, som kräver att de rikare länderna stödjer de som är mindre utvecklade; *plikten till social rättvisa*, som kräver en omvärdering i relationerna mellan de starkare och de svagare folken i termer av en större rättvisa; och *plikten till universell generositet*, som innebär främjandet av en mer mänsklig värld för alla, en värld där alla har något att ge och att få, och där den enes framgång inte utgör ett hinder för den andres utveckling.⁷

Om vi betraktar freden som en *opus solidaritatis*, ett solidaritetens verk, kan vi inte låta bli att erkänna att broderskap är dess främsta grund. Johannes Paulus II hävdade att fred är ett odelbart gott. Antingen är fred allas goda eller ingens goda. Fred kan bara uppnås och åtnjutas som livets högsta kvalitet och som en mänskligare och hållbar utveckling, endast om alla vägleds av solidaritet som ”en fast beslutsamhet att ständigt arbeta för det gemensamma bästa”.⁸ Det betyder att man inte drivs av en ”önskan om vinst” eller en ”hunger efter makt”. Det som behövs är viljan att ”förlora sig själv” för andras bästa snarare än att utnyttja dem, och att ”tjäna dem” istället för att förtrycka dem till vår egen fördel. ”(Vi får) inte uppfatta ’de andra’ – individer, folk eller nationer – som medel vars arbetskapacitet och kroppskrafter man kan exploatera, och som man förkastar när man inte behöver dem längre, utan som ’jämlingar’ och ’hjälpare’”.⁹

⁴ Jfr Paulus VI, Encyklikan *Populorum Progressio* (26 mars 1967), 87: AAS 59 (1967), 299

⁵ Jfr Johannes Paulus II, Encyklikan *Sollicitudo Rei Socialis* (30 december 1987), 39 : AAS 80 (1988), 566 – 568

⁶ Encyklikan *Populorum Progressio* (26 mars 1967), 43: AAS 59 (1967), 278 - 279

⁷ Jfr *ibid.*, 44: AAS 59 (1967), 279

⁸ Encyklikan *Sollicitudo Rei Socialis* (20 december 1987), 38: AAS 80 (1988), 566

⁹ *Ibid.*, 38 – 39: AAS 80 (1988), 566 - 567

Kristen solidaritet förutsätter att vår granne är älskad inte bara som ”en människa med rättigheter och med en grundläggande jämbördighet med alla andra, utan som Gud Faderns levande avbild, återlöst genom Jesu Kristi blod och under den heliga Andes ständiga inflytande”,¹⁰ som en broder eller syster. Eller som Johannes Paulus II noterade: ”Medvetandet om att Gud är allas fader och att människorna är bröder och systrar i Kristus – ’barn i Sonen’ – och insikten om den heliga Andes närvaro och livgivande inflytande, ger oss ett nytt kriterium att bedöma världen efter”,¹¹ och för att förändra den.

Broderskap, en förutsättning för att bekämpa fattigdom

5. I sin encyklika *Caritas in Veritate* påminde min företrädare världen om hur avsaknaden av *broderskap* mellan folken och män och kvinnor är en viktig orsak till *fattigdom*.¹² I många samhällen finns en djupgående fattigdom när det gäller relationer som ett resultat av bristen på bärkraftiga familje- och gemenskapsrelationer. Vi oroas över olika slags umbäranden, marginalisering, isolering och sjukliga beroendeförhållanden som ökar. Detta slags fattigdom kan endast övervinnas genom att vi återupptäcker och värderar broderliga relationer i familjerna och i gemenskaperna, genom att vi delar glädje och sorg, vedermödor och framgångar som en del av det mänskliga livet.

Dessutom, om vi på ena sidan kan se en minskning av *absolut fattigdom*, kan vi på den andra sidan inte låta bli att notera att det finns en allvarlig ökning av *relativ fattigdom*, det vill säga, exempel på ojämlikhet mellan människor och grupper som lever tillsammans i särskilda regioner eller i en historiskt-kulturell bestämd kontext. I det sammanhanget behövs effektiva riktlinjer för att främja principen om *broderskap*, och för att garantera för människorna – som har samma värdighet och samma grundläggande rättigheter – tillgång till kapital, tjänster, utbildningsresurser, hälsovård och teknologi så att varje individ får möjlighet att uttrycka och förverkliga sitt livsprojekt och kan utvecklas på ett fullödigt sätt som människa.

Vi ser också behovet av riktlinjer som kan minska den stora obalansen mellan olika inkomster. Vi får inte glömma Kyrkans undervisning om den så kallade sociala *inteckningen*, som innebär att, fastän det är lagligt, och

¹⁰ Ibid., 40: AAS 80 (1988), 569

¹¹ Ibid.

¹² Jfr encyklikan *Caritas in Veritate* (29 juni 2009), 19: AAS 101 (2009), 654 - 655

faktiskt nödvändigt ”att människor kan äga tillgångar”,¹³ som den Helige Thomas av Aquino säger, när det gäller användningen av dessa, så är tillgångarna något som ”man inte bara kan betrakta som sitt eget, utan som något gemensamt med andra, på så vis att tillgångarna också ska tjäna de andra lika väl som en själ”.¹⁴

Slutligen finns det ytterligare ett sätt att främja broderskap – och så besegra fattigdomen – och som måste ligga till grund för alla andra. Det är den försakelse, som de som väljer en måttlig och vital livsstil och de som genom att dela med sig av sin egen rikedom, lyckas leva i en broderlig gemenskap med andra. Detta är grundläggande om man vill följa Jesus Kristus och vara en äkta kristen. Det handlar inte bara om gudsvigda personer som uttrycker ett fattigdomslöfte, utan också om de många familjer och ansvariga medborgare som på allvar tror att det är deras broderliga relationer med sina grannar som utgör deras mest värdefulla tillgång.

Återupptäckten av broderskap i ekonomin

6. Dagens allvarliga finans- och ekonomiska kriser – som har sitt ursprung i människans tilltagande distans från Gud och från sin nästa, i en girig jakt efter materiella ting på ena sidan och i utarmandet av relationer människor emellan på den andra sidan – har drivit människan att söka tillfredsställelse, lycka och trygghet i konsumtion och i vinster utan all proportion i förhållande till principerna för en sund ekonomi. 1979 uppmärksammade Johannes Paulus II ”en verkligt märkbar fara att, medan människans herravälde över de världsliga tingen gör enorma framsteg, hon samtidigt skulle förlora de väsentliga trådarna i detta herravälde och på olika sätt låta sin mänsklighet underkastas världen och så utsätta sig för manipulation – även om manipulationen ofta inte är direkt förnimbar – i gemenskapslivets hela organisation, i produktionssystemet och i trycket från media.”¹⁵

De återkommande ekonomiska kriserna borde leda till en omvärdering av de ekonomiska utvecklingsmodellerna och till en förändrad livsstil. Dagens kris, även med dess allvarliga konsekvenser för människors liv, kan också ge oss ett fruktbart tillfälle att återupptäcka dygder som

¹³ *Summa Theologiae* II-II, q. 66, art. 2

¹⁴ Andra Vatikanconciliets Pastoralkonstitution om Kyrkan i Världen av idag, *Gaudium et Spes*, 69; jfr Leo XIII encyklikan *Rerum Novarum* (15 maj 1891), 19: ASS 23 (1890-1891), 651; Johannes Paulus II, encyklikan *Sollicitudo Rei Socialis* (30 december 1987), 42: AAS 80 (1988), 573 – 574; Påvliga Rådet för Justitia et Pax, *Compendium of the Social Doctrine of the Church*, 178

¹⁵ Encyklikan *Redemptoris Hominis* (4 mars 1979), 16: AAS 61 (1979), 290

kloket, måttfullhet, rättfärdighet och mod. Dessa dygder kan hjälpa oss att övervinna svårigheter och återfå de broderliga band som förenar oss med varandra i tro på att människan behöver och är i stånd till något större än att bara maximera sina individuella intressen. Framför allt behövs dessa dygder för att bygga och bevara ett samhälle som står i samklang med mänsklig värdighet.

Broderskap utrotar krig

7. Under det gångna året har många av våra bröder och systrar fortsatt att lida under destruktiva krig som utgör ett allvarligt och djupt sår i mänskligt broderskap.

Många konflikter bemöts med en allmän likgiltighet. Till alla de som bor i områden där vapen förorsakar terror och förstörelse betygar jag min personliga, liksom hela Kyrkans, närhet, vars mission det är att föra ut Kristi kärlek till de försvarslösa offren i de glömda krigen genom bön för fred, tjänst för de sårade, till de som svälter, till flyktingar, till tvångsflyttade och till alla de som lever i fruktan. Kyrkan höjer också sin röst för att ledarna ska höra ropet från de som lider och så få ett slut på alla former för fiendskap, övergrepp och brott mot de grundläggande mänskliga rättigheterna.¹⁶

Därför vädjar jag med kraft till alla de som sår våld och död genom vapenmakt: i den människa som ni idag bara ser en fiende som ska besegras, upptäck istället er broder och syster, och håll tillbaka er hand! Ge upp våldets väg och gå ut och möt den andre i dialog, förlåtelse och försoning, för att bygga rättfärdighet, tillit och hopp omkring er! ”Från den här utgångspunkten är det klart att för världens folk är väpnade konflikter alltid ett medvetet förnekande av internationell harmoni, och att de skapar djupa sprickor och sår som kräver många år att hela. Krig är en tydlig vägran att vilja eftersträva de stora ekonomiska och sociala målen som den internationella gemenskapen har satt upp för sig själv”.¹⁷

Emellertid, så länge som en så stor mängd vapen är i omlopp som nu, kan alltid nya förevändningar hittas för att börja konflikter. Av det skälet, gör jag mina företrädares vädjan till min egen när det gäller icke-spridning av vapen och en nedrustning bland alla parter, och att börja med en avrustning när det gäller kärnvapen och kemiska vapen.

¹⁶ Jfr Påvliga Rådet för Rättvisa och Fred, *Compendium of the Social Doctrine of the Church*, 159

¹⁷ Franciskus, *Brev till President Putin*, 4 september 2013: *L'Osservatore Romano*, 6 september 2013, s. 1

Vi måste dock notera att internationella överenskommelser och nationella lagar – även om de är nödvändiga och mycket önskvärda – inte i sig själva är tillräckliga för att skydda mänskligheten från risken för väpnade konflikter. En hjärtats omvändelse är nödvändig som gör det möjligt för var och en att i den andre känna igen en broder eller syster som man har omsorg om och kan samarbeta med för att förverkliga ett fullödigt liv för alla. Det är denna anda som ger upphov till många initiativ för att främja freden i det civila samhället, och som även omfattar religiösa organisationer. Min förhoppning är att allas dagliga engagemang kommer att bära frukt och att vi får till en effektiv tillämpning i internationell lag om rätten till fred som en grundläggande mänsklig rättighet och en nödvändig förutsättning för alla andra rättigheter.

Korruption och organiserad brottslighet hotar broderskapet

8. Broderskapets målsättning har också att göra med varje mans och kvinnas behov att förverkliga sig själv. Människors legitima ambitioner, i synnerhet de ungas, bör inte motarbetas eller hindras, och människor ska inte berövas sitt hopp om att kunna förverkliga dessa. Men ambition får inte förväxlas med maktmissbruk. Tvärtom, bör människor konkurrera med varandra i en ömsesidig uppskattning (jfr *Rom 12:10*). I meningsskiljaktigheter, som är en ofrånkomlig del av livet, måste vi alltid komma ihåg att vi är bröder och systrar, och därför lära andra och oss själva att inte betrakta vår nästa som en fiende eller som en motståndare som ska elimineras.

Broderskap föder social fred eftersom det upprätthåller en balans mellan frihet och rättvisa, mellan personligt ansvar och solidaritet, mellan det individuellt goda och det gemensamma bästa. Därför måste den politiska gemenskapen agera på ett transparent och ansvarsfullt sätt för att främja allt detta. Medborgarna måste känna att de är representerade av de offentliga myndigheterna i respekt för deras frihet. Men ofta drivs det in en kil mellan medborgarna och institutionerna av grupper som driver sina egna begränsade intressen. Detta förstör relationerna i ett samhälle och underblåser ett klimat av ständiga konflikter.

En äkta anda av broderskap övervinner den individuella självisheten som strider mot människans förmåga att leva i frihet och harmoni. En sådan självishet utvecklas också på ett socialt plan – vare sig det nu handlar om olika slags korruption, som är så utbredd idag, eller i bildandet av kriminella organisationer, alltifrån mindre grupper till de som är organiserade på global nivå. Sådana grupper bryter ned rättssamhället och

rättvisan, och angriper den enskildes värdighet i grunden. Sådana organisationer försyndar sig allvarligt mot Gud, de kränker andra och skadar skapelsen, i synnerhet när dessa grupper har religiösa övertoner.

Jag tänker också på det hjärtskärande drama som drogmissbruket utgör, som skördar vinster i totalt förakt för moral och lagstiftning. Jag tänker på förstörelsen av naturresurser och den fortgående miljöförstörelsen, och på en tragisk exploatering av arbetskraft. Jag tänker också på olaglig pengatvätt och finansiella spekulationer, som ofta visar sig vara både plundrande och skadliga för hela ekonomiska och sociala system, som försätter miljoner män och kvinnor i fattigdom. Jag tänker på prostitution, som dagligen skördar oskyldiga offer, särskilt bland de unga, och berövar dem deras framtid. Jag tänker med avsky på mänsklig trafficking, brott och övergrepp på minderåriga, slaveriets styggelse som fortfarande finns i många delar av världen, och den ofta förbisedda tragedin med flyktingar, som ofta är offer för en skamlig och olaglig manipulation. Johannes XXIII skrev: ”Det finns inget mänskligt med ett samhälle som grundar sig på maktfullkomliga relationer. Långtifrån att uppmuntra människors växande och fulländning, som ett samhälle bör göra, visar sig ett sådant system vara förtryckande och begränsar människors frihet”.¹⁸ Trots detta kan människor gå igenom en omvändelse; människor får aldrig misströsta om att kunna förändra sina liv. Jag vill att detta ska vara ett budskap om hopp och tillförsikt för alla, även för de som har begått grymma brott, ty Gud önskar inte syndarens död, utan att han omvänder sig och lever (jfr *Hes* 18:23).

I ett brett perspektiv av mänskliga sociala relationer, i relation till brott och straff, så kan vi inte låta bli att tänka på de omänskliga villkor som råder i många fångelser, där de som sitter i förvar ofta reduceras till en omänsklig tillvaro där deras mänskliga värdighet kränks och där de hämmas i sitt hopp och i sin längtan efter upprättelse. Kyrkan gör mycket i dessa miljöer, oftast i tystnad. Jag uppmuntrar alla att göra mer i hopp om att de ansträngningar som görs på det här området av många modiga män och kvinnor får ett allt större stöd, också av de civila myndigheterna.

Broderskap är ett stöd för att bevara och odla naturen

9. Den mänskliga familjen har av Skaparen fått en gemensam gåva: naturen. Den kristna synen på skapelsen omfattar en positiv syn på legitima ingrepp i naturen om de gagnar det goda och görs på ett ansvarigt sätt, det

¹⁸ Encyklikan *Pacem in Terris* (11 april 1963), 17: AAS 55 (1963), 265

vill säga genom att ta hänsyn till den ”grammatik” som finns inskriven i naturen och genom att på ett klokt sätt använda resurserna till förmån för alla och med respekt för varje levande varelses skönhet, målsättning och användbarhet och dess plats i ekosystemet. Naturen står alltså till vårt förfogande och vi kallas att utöva ett ansvarsfullt förvaltarskap över den. Men vi drivs ofta av girighet och en härskandets arrogans, av att vilja äga, manipulera och exploatera; vi bevarar inte naturen; och vi varken respekterar eller betraktar den som en värdefull gåva som vi måste ha omsorg om och använda till tjänst för våra bröder och systrar, också för framtida generationer.

På ett särskilt sätt är jordbrukssektorn helt grundläggande och har den avgörande kallelsen att odla och skydda naturresurserna för att ge föda till mänskligheten. Utifrån skammen att människor fortfarande går hungriga i världen drivs jag att med er dela frågan: *Hur använder vi världens resurser?* Våra samhällen borde idag reflektera över vilka prioriteringar som borde göras för produktionen. Det är en i sanning tvingande plikt att använda världens resurser på ett sådant sätt att alla kan bli mätta. Det finns många initiativ och möjliga lösningar och de begränsar sig inte till en ökad produktion. Det är ett välkänt faktum att nuvarande produktion är tillräcklig, och ändå lider och dör miljoner människor av hunger, och det är en verklig skandal. Vi måste således hitta vägar så att alla kan dra nytta av jordens frukter och inte bara undvika att vidga den klyfta som finns mellan de som har mer och de som måste nöja sig med smulorna, utan framför allt se det som en fråga om rättvisa, jämlikhet och respekt för varje människa. I det avseendet vill jag påminna om att naturtillgångarna tillhör alla människor i världen vilket är en av de grundläggande principerna i Kyrkans sociallära. Att respektera den principen är ett nödvändigt villkor för att underlätta en effektiv och rättvis tillgång till de väsentliga och grundläggande varor som varje människa behöver och som hon också har rätt till.

Sammanfattning

10. Vi måste upptäcka, älska, erfara, förkunna och vittna om broderskap. Och det är bara kärleken, given som en gåva av Gud, som gör det möjligt för oss att acceptera och fullt ut leva broderskap.

Politikens och ekonomins nödvändiga realistiska förhållningssätt får inte reduceras till enbart teknisk kunskap som saknar ideal och inte bryr sig om människans transcendent dimension. Om en sådan öppenhet mot Gud saknas, utarmas varje mänsklig aktivitet och människor reduceras till

objekt som kan exploateras. Det är bara när politik och ekonomi är öppna för ett vidare sammanhang, som garanteras av Den som älskar varje man och kvinna, som de kan uppnå en ordning baserad på en äkta anda av broderlig kärlek och bli verkningsfulla redskap för en fullödig mänsklig utveckling och fred.

Vi kristna tror att vi i Kyrkan är lemmar i en enda kropp och att vi alla behövs på ett ömsesidigt sätt därför att var och en har fått en särskild nådegåva för det gemensamma bästa (jfr *Ef 4:7, 25; 1 Kor 12:7*). Kristus har kommit till världen för att ge oss gudomlig nåd, det vill säga möjligheten att dela hans liv. Det medför att vi måste väva en väv av broderliga relationer präglade av ömsesidighet, förlåtelse och ett fullständigt självutgivande, i enlighet med Guds kärleks bredd och djup, som givits mänskligheten i den Ende, som korsfäst och uppstånden, drar alla till sig: ”Ett nytt bud ger jag er: att ni skall älska varandra. Så som jag har älskat er skall också ni älska varandra. Alla skall förstå att ni är mina lärjungar om ni visar varandra kärlek” (*Joh 13:34-35*). Det är den glada nyheten som kräver av var och en att ta ett steg framåt, som kräver en varaktig medkänsla där vi lyssnar på andras lidande och hopp, även på de som är längst borta från oss själva, och att vi vandrar på kärlekens krävande väg där vi fritt ger oss själva för våra bröders och systrars bästa.

Kristus omfamnar hela mänskligheten och vill inte att någon går förlorad. ”Ty Gud sände inte sin Son till världen för att döma världen utan för att världen skulle räddas genom honom” (*Joh 3:17*). Han gör detta utan att pressa eller tvinga någon att öppna sitt hjärtas dörr för honom. ”Den störste bland er skall vara som den yngste och den som är ledare skall vara som tjänaren” – säger Jesus Kristus – ”Jag är mitt ibland er som er tjänare” (*Luk 22:26-27*). Varje handling måste därför ses som en tjänst till människorna, särskilt för de som är längst bort och minst kända. Tjänsten är broderskapets själva själ som bygger freden.

Må Maria, Jesu Moder, hjälpa oss att förstå och att varje dag leva det broderskap som springer fram ur hennes Sons hjärta, för att så bringa fred till varje människa på denna vår älskade jord.

Vatikanen, 8 december 2013
Franciskus

Översättning: Sr Madeleine Fredell OP
Justitia et Pax